

Baltarusių liaudies pasaka „Lengva duona“

Pjovė pjovėjas rugių lauką. Pavargo ir atsisėdo po krūmu pailsėti. Išsitraukė maišelį, atsidarė, išsitraukė duonos gabalėlį ir kramto.

Iš miško išsliūkino alkanas vilkas. Mato – po krūmu sėdi pjovėjas ir kažką kramto.

Vilkas priėjo prie jo ir klausia:

- Ką valgai, žmogau?
- Duoną, - atsako pjovėjas.
- O ji skani?
- Dar ir kokia skani.
- Duosi paragauti?
- Na ką gi, ragauk, vilke.

Atlaužė žmogus gabalėlį ir davė vilkui. Oi kaip patiko duona. Jis ir sako:

- Norėčiau kiekvieną dieną duonelę valgyti, bet kur man jos gauti? Sakyk, žmogau!
- Gerai, - sako pjovėjas, - išmokysiu tave kur ir kaip duonos gauti. Ir ėmė vilką mokyti.
- Pirmiausia reikia žemę suarti...
- Tada ir duonos bus?
- Ne, brolau, pakentėk, paskui reikia žemelę išakėti.
- Ir jau bus galima valgyti duoną? – iš nekantrumo vilkui net uodega krutėjo.
- Ką tu, kantrybės. Prieš tai reikia rugius pasėti... maišus sukrauti į vežimą. – tada ir duonos bus? – apsilaižė vilkas.
- Ne dar. Palauk, kol rugiai išdygs, šaltą žiemą peržiemos, pavasarį sužaliuos, vasarą sunoks ir subręs.
- Och, - atsiduso vilkas, - kaip ilgai reikės laukti. Bet bent jau privalgysiu duonos į valias!
- Kur ten privalgysi, - pertraukė jį pjovėjas.
- Anksti dar. Pirmiausia reikia rugius nupjauti, į gubas surišti, laukuose palikti. Vėjas pradžiovins, saulutė pašildys, tada vežk į svirną.
- Ir jau valgysiu duoną?
- Oi koks nekantrus !
- Pirmiausia reikia grūdus iškulti, juos į maišus supilti, maišus į malūną nuvežti, miltus sumalti...
- Ir viskas?
- Ne, ne viskas. Reikia tešlą užminkyti, palaukti, kol pakils. Tada į karštą krosnį pašauti.
- Ir išsikeps duona?
- Taip, duona bus iškepta. Va tada tu jos ir priskanausi, - baigė pjovėjas pamokymą.

Susimąstė vilkas, pasikasė pakaušį ir sako:

- Ne! Tai per ilgas ir sunkus darbas. Tu geriau patark, žmogau, kaip paprasčiau maisto prasimanyti.
- Na ką gi, - sako pjovėjas, kad jau nenori sunkiai uždirbtos duonos valgyti, pavalgyk lengvos. Eik į ganyklas, ten arklys ganosi.
- Nulėkė vilkas į ganyklą. Pamatė arklį.
- Arkly, arkly! Aš tave suėsiu.
- Na ką gi, - sako arklys, - ėsk. Tu pirma nuimk nuo mano kanopų pasagas, kad tau dantų neišlaužyčiau.
- Ir tai tiesa, - sutiko vilkas.

Pasilenkė jis pasagų nuimti, o arklys, kad žiebs į dantis... Apsivertė kūliais vilkas ir nurūko į mišką.

Atlėkė prie upės. Mato – ant kranto žąsys turškiasi.

„Ar nesusėdus man jų?“ – galvoja vilkas. Ir sako:

- Žąsys, žąsys! Aš jus suėsiu.

- Ką gi, - atsakė žąsys – ėsk. Bet prieš mirtį išpildyk vieną norą.

- Kokį?

- Padainuok mums, o mes paklausysim.

- Gerai. Aš puikus dainininkas.

Atsisėdo vilkas ant kranto, pakėlė galvą ir uždainavo. O žąsys tik plast plast – pakilo ir nuskrido.

Atsikėlė vilkas nuo kranto, palydėjo žąsis žvilgsniu ir nudūlino be nieko.

Eina ir pyksta ant savęs „Na ir kvailys aš! Kodėl sutikau dainuoti? Na dar tai jau ką sutiksiu, tą ir suėsiu“.

Tik pagalvojo apie tai, žiūri – eina keliu senelis. Vilkas puolė prie jo:

- Seni, seni, aš tave suėsiu!

- Ir kam taip skubėti? – sako senelis. – Geriau pirma tabako pauostykim.

- O jis skaniai kvepia?

- Pabandyk – sužinosi.

- Na gerai.

Ištraukė senis iš kišenės tabako maišelį, pats pauostė ir vilkui davė. Kai patraukė pilkis ir visų jėgų, taip visą tabaką ir įtraukė.

O paskui, kad pradėjo čiaudėti, net visas miškas aidėjo. Nieko per ašaras nemato, vis čiaudo ir čiaudo.

Taip čiaudėjo visą valandą, kol visą tabaką iščiaudėjo. Apsižvalgė, o senio ir pėdos atšąlusios.

Eina vilkas toliau. Mato – pievoje avys ganosi, o piemu po medžiu snaudžia.

Išsirinko vilkas bandoj patį riebiausią aviną, sugriebė jį ir sako:

- Avine, avine, aš tave suėsiu!

- Ką gi, - sako avinas, - tokia mano lemtis. Bet kad ilgai nereiktų vargti ir dantis laužyti į mano senus kaulus, stok ten toliau ir įsižiok, aš įsibėgėsiu nuo kalniuko ir pats įšoksiu tau į nasrus.

- Ačiū už patarimą, - sako vilkas, - taip ir padarykim.

Atsistojo pakalnėje, prasižiojo ir laukia. Avinas įsibėgėjo ir kad trenks ragais vilkui į galvą.

Žiežirbos iš akių vargšui pilkiui pažiro, galva apsisuko.

Atsipeikėjo vilkas, pakrutino galvą ir tariasi su savimi:

- Suėdžiau aš jį, ar ne?

O tuo metu pjovėjas baigė dienos darbus irėjo namo. Išgirdo jis vilko žodžius ir sako:

- Ėsti tai nesusėdei, bet užtat lengvos duonos paragavai.